

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk
Rónai Frigyes kiadó
címére küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyenkénti ára
14 fillér.
Nyilvántartott sora 40 fillér.
Hirdetése nagyság szerint.

XXXI. évfolyam.

A szerkesztésért felelős a kiadó:
RONAI FRIGYES.

25. szám.

A munka — hatalom.

A nemzetek sorsában manap nemcsak a kard hatalma, nemcsak a katonai rátermettségnek ereje dönt, hanem sok más olyan tényező, amely valaha alig-alig számított valamit. Ma már nemcsak dicsőségért patazik a vér; nemcsak azért, hogy nyelvének és műveltségének szerezzon tért az egyik nemzet a másiknál, hanem leggyakrabban és legfőképpen azért, hogy termékeivel árássa el azt, akár nyers, akár feldolgozott alakban. Mert a kereskedelem olykor nagy morális erőtenyezőket rejt magában. A szükségleti cikkek révén bejutnak az illető nép sajátosságai, tőlük tanulunk haladni, tőlük lessük el, miképpen dolgozhatjuk fel az anyaföld természetadta termékét arra, hogy művelődésünk egy szinten állhasson a többi nemzet kulturájával.

Elmult az az idő, amikor még a harcias fajjellem szerzett tiszteletet egy népnek. Mostanában nem a győzelem, hanem a győzelemmel való élés teszi a népek becsületét. Ily célok felé gravitál minden olyan nemzet, amely számot tart arra, hogy műveltségét mondassék.

A jövő: állama az ipar állama. Most is az első iparos állam, Anglia, viszi a vezérszerepet úgy a világkereskedelemben, mint minden más hatalomban. A hatalom és kereskedelem pedig egymással az ok és okozat összefüggésében van. Az ipar megteremtette nálunk is a kereskedelmet, mely azonban korántsem felel meg a varakozásoknak. A praktikus angolok kereskedelmük segítségével olyan nagy társadalmi befolyást szereztek maguknak, amivel sok más nép nem dicsekedhet akkor sem, ha kardjával szerzett érvényt a nemzetiségének. Ez a társadalmi befolyás érvényesül aztán az irodalom-

ban és művészetben is, mely Angliában annyira fejlett, hogy az egész intelligens világ az angol fajjellem felé törekszik.

Ez a törekvés addig természetes és jogosult, amíg karakterünk a sok magunkra hagyatás ellenére is teljesen épségben marad, amde öngyikosságot követ el a nemzet, mihelyt egészen átadja magát egy másik nemzet kulturájának.

Mi világéletünkben küzdöttünk idegen fajok hegemoniája ellen. Rajtunk volt a török rabigája és levetettük azt, tatarok vad csordái üldöztek bennünket és mi, sok vér arán bár, de szerencsésen kikerültük az uralmukat, a múlt századokban a germán elem fenekedett reánk és mi ezer balszerencse között megállottuk helyünket. A magyar nyelv és a magyar tradíció ismét ott van, ahova kívánczolt. De a hatalom eszközeit nem becsüljük meg kellően. A magyarság — fájdalom — a régi balítéletek hatása alól csak nehezen bontakozik ki. Benne van ez konzervatív természetében. Nem tartja meg uri dolognak az ipari és kereskedői foglalkozást és inkább viseli az un let kényelmes és cifra nyomorát, semmint hogy a munka nyújtotta áldások után törje magát.

E megszokott tulajdonokat kell sutha vetni, ha az európai verseny színterén kellőképpen vértelve akarunk megjelenni. Meg kell menteni a magyar fajt a modern gazdasági élet számára; rá kell mutatni arra az elkorcsosulásra, amit más fajok ipari fölénye révén nekünk kell majd megsínyleni és reá arra az áldásra, mely a derek és okos munka nyomán fakad.

Csak munkával elért eredmények révén vehetjük biztosra, hogy nemzetünk is méltó helyet lel az európai civilizációban.

E munkában részt kell venni a mi városunk iparosainak és kereskedőinek is. A szorgalmas ipar

és vállalkozó szellemű kereskedelem már századokkal azelőtt szerezte meg városunknak a városi jellegét.

A gyári ipar fellendülése, a vasuti fővonalról való elmaradás leszoritotta e várost az ipari fejlődés haladásáról, de vegre itt az idő midőn a tisztas kézi ipar újra tért hódíthat.

Csak arra kell törekednie minden iparosnak, hogy tudását, versenyképességét fokozza. Aki ma tökéletes munkát produkálni képes, az meg is találja boldogulását és sok munkáskeznek foglalkoztatásával másoknak a boldogulását is képes elmozdítani.

Az angolok is, a németek is, de még az osztrak szomszédok is e téren szereztek maguknak nagy gazdasági előnyöket és e szorgalom biztosítja országaiknak a jólétet.

E város multjában is a szorgalmas, haladó ipari munka szerezte meg polgárainak azt a jólétet, melyről még ma is annyit beszélnek és ez szerezte meg sok oly előnyét, mely fölébe helyezte sokkal nagyobb dunántúli városoknak.

A munka mindenütt hatalommá tesz, ahol ügyes, előretörő, szorgalmas iparosok és kereskedők azt kellő tökélyre és szilárd alapra helyezik és fejlesztik.

Most, hogy egy tanév végeére értünk, jó lesz a szülőknök is az iparról és kereskedelemről maguknak egy jobbogy helyesebb véleményt alkotni. Ne erőszakolják gyermekeiket a tudományos pályára, ha arra kiváló képességgel nem bírnak. Akik néhány középiskolai osztályban elég ismereteket szereztek arra, hogy bizonyos műveltségi fokot elérve, más pályán találhatják meg a jobb boldogulást, azokból ne neveljünk az állam és társadalom testén élősködő proletárokat, hanem vezessük be őket a tisztas ipar és kereskedelem jólétet teremtő munkájába.

Tárca.

Ujra otthon...

... Itt üldögéltem akkor is
Az öreg fa alatt,
Óledbe hajtottam fejem,
Almodtam álmokat.

Te simogattad arcomat
Angyali jó anyám,
A szellő mesét susogott...
A jövőről talán...?!

A rózsafelhős ég alatt
Sejtelmek úsztak át...
Én hittem mesét, álmokat,
Az erők hajnalát.

Megjöttem... újra itt vagyok,
Széliden nézel rám —,
S úgy fáj, hogy hinni nem tudok!?
... Taníts meg, jó anyám!

Freyberger Jenő.

Itt a fürdőidény!

Régóta sokat beszéltek már arról, hogy milyen mostoha gyermeke a mi fürdőközönségünknek itt minálunk, szép Magyarhonban a fürdőintézmény.

Némelyek úgy vélekedtek, hogy a magyar fürdők drágasága és kényelmetlen volta okozza az elidegenedést, másokat az a balítélet riasztotta el, hogy a magyar fürdők mulatozásnak, a hagyományos dártdóknak és az idegölő kártyajátéknak fészkei, melyek üdülés helyett újabb bajt nyújtanak; akadtak annak a híresztelésnek is hívei, hogy a magyar ásványvizek nem vehetkedhetnek a külföldiekkel.

Ezek az állítások, az utolsó kivételével, valamikor nemcsak hogy nem voltak túlzottak, hanem tulontul igazak. A magyar fürdők akkortájt hijjával voltak minden olyan kényelemnek és egészségügyi berendezésnek, amivel a külföldi szinte pompázott és míg külföldön a fürdőző elérhette azt a célt, hogy a nyári hónapok alatt kipihenhesse a múlt fáradsáimait és újult erővel mehetett neki a munkának, addig itthon a mulatozások és a kártyajáték izgalmait bizony újabb pihenőt kívántak a „fürdő” után.

Amde ez régen volt. Ma más idők járnak. Fürdőink kényelem tekintetében bármikor helyt állhatnak a külföldi fürdők elsőrangú komfortjával szemben. Szállodáink és fürdőközlekedésünk, sétányaink és fürdőberendezésünk, az ölelmezés és kiszolgálás teljesen európai szinten állanak; manapság már az is túlhaladott álláspont, hogy minálunk busásabban kell megfizetni azt, amit a külföld potom áron ad.

Hogy a magyar fürdővendégek mégis oly nagy számmal vannak a külföldi gyógy- és üdülőkörhelyeken képviselve, azt annak kell betudni, hogy a magyar publikum egyrészt még mindig a régi balhiedelmek hatása alatt áll, másrészt annak, hogy a fürdőtulajdonosok és fürdőorvosok lelkes ügybuzgalma még mindig nem lelta meg jól megérdemelt jutalmát.

Fájdalom, leggyakrabban maguk az orvosok rendelik betegeknek az idegen fürdőt, noha úgy gyógythatás, mint pihenést és nyugodalmat szórakozást igénylő berendezések dolgában magyar fürdőhely olcsóbban állhatott volna rendelkezésre. A leginkább hivatott faktorokon, az orvosokon mulik tehát, hogy azt a kincset, mely országunk egyik fő jövedelmi forrását képezhetné és másfelől a forgalom öregbitése által úgy a művelődést, valamint a külföld előtt való igaz megismertetésünket mozdíthatná elő, szinte parlagon hagyjuk. Mi haszna minden hazafiai buzgóságnak, nagy befektetéseknek, ha éppen azok a körök akikhez a fürdőügy legközelebb áll, akiknek parancsára minden beteg számára szentírást jelent, ha éppen azok tanúsítják a legnagyobb nemtörődömséget a magyar fürdőügy fellendülése iránt.

De a közönségnek is kötelessége volna, hogy saját érdekét a hazafiasággal összehangzása hozza, amikor az oly könnyen lehetséges. Mert fürdőink gyógythatása — összehasonlítva a külföldi fürdők gyógythatásával — minden kétséget kizárólag kitűnő, ami pedig az annyiszor hangoztatott, annyiszor felpanaszolt drágaságot illeti, az — egy-két fürdőhely kivételével — egyszerűen mesebeszéd. Külföldön sem adhatnak semmitsem ingyen. Nálunk pedig csak úgy kell megfizetni mindent, mint az annyira olcsónak híresztelt külföldi fürdőhelyeken — többet nem.

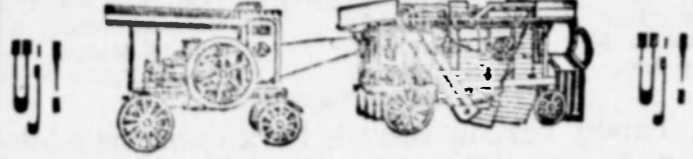
Gondoljuk meg, meunyi pénz vándorol idegenbe, holott súly gazdasági viszonyaink között azon kellene lennünk, hogy minden érték itt leljen elhelyezést. Nekünk nem szabad gavalléroskodni a külföldön olyankor, amikor itthon is olyan uri passziókban részesülhetünk — olcsóbban.

Kállai Testvérek

motorgyárban, Budapest, Nagymező-u. 13.
Az egész országban legjobbnak elismert
„Gloria“ benzínmotorok, motor-
cséplőkészülékek, nyersolajmo-
torok, teljes malomberendezések
részletre legolcsóbban kaphatók.

Nagy munkaképesség. Teljes jótállás!
Árjegyzék ingyen. Használt motorok és gőz-
gépek cserébe vétetnek.

Táncoktatási jelentés.

ROSENKRANZ MÁRTON

a salon táncművészet s esztetikai testképzés tanára,
a Párisi Táncművészeti Akadémia rendes tagja

TÁNCINTÉZETE

Köszegen a Mulató nagytermében
ugy a felnőttek mint a tanuló ifjuság számára
július hó 4-én nyílik meg.

Legelőkelőbb színvonalon álló táncművészeti tan-
intézet. Esztetikai s plasztikai testképzés. Az egész
koreográfiai táncművészet modern iskolája. Francia
módszer és kiválóan lelkiismeretes oktatás. Speci-
ális Boston-oktatás és felnőttek csoportja. Exklusív
diák- és gyermekcsoport. Tanítási idő gyermekek
részére d. u. 5-7-ig, felnőttek részére este 8-10-ig.

Beiratkozásra jelentkezni már lehet Rónai
Frigyes könyvnyomda-üzletében, valamint Per-
kovics János vendéglős urnál a Mulatóban.

Kiváló tisztelettel
Rosenkranz Márton
több tanintézet tanítójára.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Köszeg, Király-út 6. sz.
Strucz szálloda mellett.

Efogat: betéteket jelenleg nettó 4%-os kama-
tozással betéti könyvekre és folyó-
számlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik;
betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámito: 2-3 aláírással üzleti és magánval-
tókat mindenkor a legelőnyösebben.

Fo yosít: rendes és törlesztési jelzőkölcsönöket
földművelésre és városi házakra; maga-
sabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu
kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad,
tőzsdei megbízásokat elfogad.

Szevényeket: költségmentesen bevált; szevény-
leveket a szevényutalvány (talon)
alapján díjmentesen beszeres.

Átutalásokat, letéti csekket eszközöl a világ bár-
mely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra
előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesz-
teség ellen biztosít.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és keze-
lésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzügyintézetével a
Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros össze-
kötésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti
megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani.
Mint az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ügynök-
sége mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással kész-
séggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (regi) Takarékpénztár
Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Alaptőke 1.600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarékbetétek 15 millió koronán felül.
Saját tőkék 2.250.000 korona.

Kincset ér a Tordy-fele Hollandi 3 király tea,

mivel nemesek hashajtó, hanem egyúttal ét-
vagyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő,
belműködést szabályozó nemkülönbön a leg-
makaesabb gyomorbajon is segít. Csomagja (kbl.
10 12-szeri használatra) gyógytárban 50 fill.

Készítő:

Tordy Gy.

okl. gyógyszerész.

Budapest, Üllői-ut 89.

PALMA

AVALODI
KAUCSUKSAROK

Kapható Róth Sándor borkereskedésében.

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a
hamisításoktól!

Óvakodjunk a
hamisításoktól!

Valódi Stern-Marko védjegyű.

Thomasalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor
ilyen
van és
ólomzár

valódi, ha
zsákban
eredeti
van rajta.

Hamisítások-
tól szigorúan
óvakodjunk.

Minden zsák
tartalomjel-
zéssel van
ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomasphosphatfabriken Berlin,
vezérképviselője
Budapest, VI., Andrássy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyel-
meztetjük a bevásárlókat

Képvisele és raktár:

Melis és Pinter cégnél Szombathelyen.

Csak rövid ideig!

Csak rövid ideig!

Hautelisse-festészeti kiállítás

Köszegen, a városház tanácstermében.

Ezen kiállítás egy Berlinből származó feltűnést keltő találmányt képvisel a festészet terén. Bársony, selgemma, posztóra, vászonra, fára, üvegre, agyagra, bőrre, stb. és olg bámulatos hatással bír, amint csak a Hautelisse-festészet terén lehet kifejteni és érvényre juttatni.

Ezen találmány, mely egyúttal a tüfestest és az applikációt pótolja, a hölgyeket a modern és elsőrendű festészetnek egy egész új terére vezeti, melyet úgy a festeni tudó mint az ahhoz nem értő hölgyek minden előkészület nélkül nagyon könnyen elsajátíthatnak úgy, hogy minden hölgy a legelőnyösebb idő alatt képes arra, hogy magának sajátkezűleg a legszebb és legértékesebb tárgyakat fesse.

Holnap, június 19-én kezdődik az első tanfolyam,

melyre jelentkezni a reggel 9 órától este 5 óráig nyitva levő kiállításban lehet. Belépődíj 20 fillér.

A befolyó összeg a köszegi szegény alap javára fordítatik.

Minél tömegesebb látogatásra meghívja a nagyérdemű közönséget kiváló tisztelettel

Ubach Ede.

Feldman Nandor és Társa

bank-üzlete

Budapest, VI., Andrássy-ut 50.

Első Magy. Ált. Biztosító Társ. kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu gyógy-szertárak vételének finanszírozása; törlesztési- és egyszerű jelzőkölcsönök, építési, tisztviselői-kölcsönök; értékpapírok, tőzsdei árfolyamon: állami-, városi-szubvenciók eskomptálása; kölcsönök, haszonélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes.

Magyar és német levelezés! — Telefon 21-10. — Magyar és német levelezés!